

Akıllı Biri Aynı Delikten İki Kez Isırılmaz

Orta Asya Ruslar'ın işgalinden önce üç hanlıktan oluşuyordu: Buhara Hanlığı, Hokand Hanlığı ve Hiva Hanlığı. Bu hanlıklar sürekli olarak birbirleriyle çatışıp savaşıyorlardı; üstelik her hanlığın içinde de taht mücadelesi yaşıyordu. Ayrıca hanlıklardan her biri diğerinin zayıflamasını istiyor ve hasmına karşı kendisine yardım edecek bir dost arıyordu.

O dönemde Rusya, bu hanlıkların her birini yakından izliyor ve bu hanlıkları işgal ederek servetlerine el koymak istiyordu.

Her bir hanlık, diğerine karşı Rusya'dan yardım istiyor ve onu kendisine yardım eden bir dost olarak görüyordu. Rusya, her birine tarafsız bir dost gibi görünerek, kendisiyle birlikte olmanın daha mutlu olacağına ikna ederken, aynı zamanda onlardan her birini diğerinin düşmanı haline getiriyordu. Zira Rusya, Orta Asya'yı işgal etmeyi, buradaki zenginlikleri yağmalamayı ve güney sınırlarını güvence altına almayı ve korumayı hedefliyordu. Sonra beklediği fırsat geldi ve Orta Asya hanlıkları ona tek tek kapılarını açtı. Bunun üzerine Rusya başlangıçta bir dost olarak bölgeye girmiş, ancak kısa sürede üç hanlığın da hepsini işgal etmiş, sakinlerine karşı katliamlar işlemiş, yüzyıllar boyunca biriktirilen servetleri yağmalamış, ardından da bölgeyi, aralarında sürekli çatışmalar ve anlaşmazlıklar içinde boğulan beş zayıf devletçiğe bölmüştü.

Orta Asya bugün, Asya ile Avrupa'yı, Avrupa ile Asya'yı ve güney ülkeleri birbirine bağlayan stratejik bir merkez olması ve doğal kaynaklar ile enerji kaynakları açısından zengin bir bölge olması nedeniyle, daha önce hiç görülmemiş derecede büyük bir jeopolitik ve jeoekonomik önem kazanmıştır. Nitekim Rusya eski dostluğunu hatırlatmaya çalışırken, Çin, Amerika ve Avrupa ise yeni dostluk biçimleri sunmaktadır. Aynı zamanda Afganistan gibi bazı komşu ülkeler ve özellikle de İslam'a davet edenler, son derece dikkat edilmesi gereken düşmanlar olarak tasvir edilmektedir.

Bu güçlerin her biri, beş ülkenin liderlerini ya kendi ülkesine davet etmek ya da Orta Asya'da ziyaret etmek suretiyle, onları ittifaklar ve ortaklıklar kurmaya, yani (5+1) formatı çerçevesinde Rusya'nın eski dostluğu gibi yeni bir dostluk kurmaya teşvik etmeye çalışıyor. Tüm bu güçler, bölgenin stratejik olarak jeopolitik ve jeoekonomik konumunu kontrol altına almayı ve bitmez tükenmez muazzam servetlerini ele geçirmeyi hedeflemektedir. Bugün Rusya'nın Ukrayna savaşının bataklığına saplanmasının gölgesinde, eski dostluktan kurtulmak ve yeni dostluklara aldanmamak için altın bir zaman gelmiştir.

Bugün Orta Asya liderlerinin ve bilinçli seçkinlerinin önünde gerçek bir meydan okuma durmaktadır; bu ise sadece dağınık ve zayıf beş devlet arasında bir iş birliği düzenlemekten ibaret değildir, aksine herkesi birleştirecek ve kimin dost kimin düşman olduğunu net bir şekilde idrak edecek tek, güçlü ve bilinçli bir devlet ortaya çıkarmaktır.

Yakın geçmişte bir dost seçtiler ve sert bir şekilde ısırıldılar; bugün ise altın bir fırsat doğmuşken geriye şu soru kalmaktadır: Yeni bir dost mu seçecekler ya da aynı delikten bir kez daha mı ısırılacaklar? Çünkü akıllı insan aynı delikten iki kez ısırılmaz.

Hizb-ut Tahrir Merkezi Medya Ofisi İçin Yazan

Ahmed Hadi